

JOSE ANTONIO INSAUSTI “TXOBITO”REN ONDOAN GERTATUTAKOAK

Garbiñe Tijero Azkue

Antonio Insausti “Txobito” txistularia 2002. urteko apirilaren 24an hil zen, 54 urte zituela. Lur emateko unean han izan ginen adiskide franko, Hernani eta inguruko txistulariak barne, beren doinuak joaz, familiari laguntzen eta Txobitori azken agurra ematen. Haren omenezko hileta elizkizunaren amaieran, berak agindu bezala, une hura iristean jo behar genuen pieza txistuarekin eta bi tronpetaz lagundurik joaz agurtu genuen, hunkiturik.

1965ean, Hernanin Luistarrek antolatutako Club Adarra dantza taldean dantzari gisa

aritzen zen Txobito, Patxi Apezetxearekin batera.

Taldeak txistularirik ez zeukanez, Donostiatik ekarri behar izaten zuten. Egoera hori aldatzeko, zenbait dantzarik “ofizioa” aldatzeko erabakia hartu zuten. Harrezkero, Txobito eta Patxi Apezetxea taldeko txistulariak izango ziren, eta Joakin Apezetxea atabalaria.

Txobito 1965ean, hamazortzi urte zituela, hasi zen txistua jotzen. Xabier Zugasti herriko txistulariengandik hartu zituen lehenengo irakaspenak, eta, ondoren, Javier Hernandez Arsuaga txistulariarekin aritu zen.

Hernaniko herria une latza ari zen pasatzen txistu kontuetan. Igandero Tilosetara dantzara jende multzo bat etortzen zen kanpotik, eta txistulariak oihuka eta txistuka hartzen zituzten, kioskora bere emanaldia eskaintzerara igotzen zirenean. Udaletxeko txistulari ofizialek, Antsorena-Ugaldetarrek, dimititu egin zuten 1965eko martxoaren 23an, eta herria txistularirik gabe gelditu zen.

Txistulari hirukote berria gordin zegoen oraindik, hiru hilabete besterik ez zeramatzaten dimisioa gertatu zenean. Bitarte horretan, hutsunea betetzeko Andoain, Errenteria, Trintxerpe eta Intxaurrendoko txistulariak aritu ziren

1966ko Urteberri Egunean hasi zen igande eta jai egunetako goizeko diana eta arratsaldeko dantza saioa eskaintzen aipatutako hirukote berri hura.

Tilosetan igandetan Musika Bandaren atsedendietan jotzen zen txistua. Erromerietarako doinuak jotzen zituzten; hau da, orripeko edo fandangoa, arin-arinak, biribilketa edo kalejirak, eta mutil-dantza.

Talde berria Tilosetan jotzen hasi zenean ere sekulako iskanbilak gertatzen ziren oraindik: txistulariak txistu-oihuka hartzen zituzten, harrika herriko gazteekin borrokan aritzen zen gazte taldea baitzebilan oraindik; baina hernaniarrek ederki defenditzen zuten Hernaniko txistulari gazte talde berria. Arazo horiek ere amaitu ziren noizbait, eta orduantxe giro zoragarria sortzen hasi zen herrian herri-dantzen inguruan.

Txobito mutil-dantzaren defendatzaile amorratua izan zen. Hernaniarrek asko estimatzen zuten mutil-dantza. Jai egunetako arratsaldeetan bandak bere saioa amaitu ondoren, txistulariek frontoian ordu erdiko saioa egiten zuten, baina mutil-dantza jotzen

Joaquín Apezetxea, José Antonio Insausti eta Patxi Apezetxea dantzarekin. 1966

hasten zirenean jendetza ugari biltzen zen dantzara, eta Plazatik Plaza berriaraino eta berriz gora joanez, luzatu egiten zen saioa.

Garai hartan txistua gainbehera zihoan. Udaletxeari esker, Musika Akademian txistua jotzen erakusteko Txobito hartu zuten. Juan Jose Iruretagoiena "Jauna" maisua hasten zen umeei solfeo ikasketak erakusten. Txistua jotzeko oinarriak eta txistua maitatzen erakutsi ondoren, Txobitoren gana bidaltzen zituen umeak, harekin txistulari taldean jo ahal izateko.

Hainbat gazte ibiltzen zen horretan, eta taldetxo dezente sortu izan zen Hernanin. Garrantzi handiko taldeak izan ziren. Hala nola, Urnieta, Martutene, Egia eta Aieteko festetan jotzera joaten zirelarik.

Lehenengo talde horietako partaide izan ziren Landazuri (atabalaria), Jon Larrañaga, Junkal Larrañaga, Milagros Bergara, Dioni Loiarte (atabalaria), Rosa Jesus Oruezabala, Koro Zabaleta, Arantxa Ganzarain, Ana eta Maria Puy San Sebastian, Ina Idarreta, Mendiolatarrak, Karmele Bilbao, Karmele Mujika, Maria Rosario Irastabarrena, Esteban eta Eulali Etxeberria... Talde hark igandeko kale jiraren

ondoren Joxe Mari tabernan gaseosa hartzeko ohitura izaten zuen. Ondoren, beste talde bat sortzen joan ziren Bingen Zupiria, Josetxo Lizarreta, Xabier, Idoia eta Jon Karrera, Jesus Mari Gutierrez, Garbiñe Altuna, Birjina Larrea, Maria Jesus Larrañaga, Mari Karmen Lopez, Iraola, Mikel Zilbeti, Azurmendi "Atxur", Ramon Iriarte, Joseba Andoni Laburu "Putre", Mirari Otxandorena, Garbiñe Tijero, Arantzazu Zugasti... Harrezkero, Hernanin txistulari talde handia egon izan da beti. Haien ondotik, gaur egungo txistulari banda arduratu zen igandeko kalejiraz, Sanjoanez etab., eta gaztetxo taldea, berriz, herriko auzoetako festetan jotzeaz. Hala ere Txobito talde guztietako partaide izaten zen. Oso festa zalea baitzen bera, festetan txistua jotzea atsegin zuen batez ere, jendea alaitzea.

Dioni Loiartek birikeri latza hartu zuenean (1970eko abenduan), taldea atabalaririk gabe geratu zen. Txobito, beraz, Dionirekin atabala ikasten ere hasi zen; kalejira amaitu-

takoan joaten zen haren etxera. Geroago, 1971ko urtarrilean, gaixotasuna luze zihoala ikusita, Joseba San Sebastian "Donosti" ere Txobitorekin eta Jon Larrañagarekin batera joaten hasi zen. "Donosti"k Txobitoren esku-tik ikasi zuen danborra jotzen, paperik gabe, belarriz; kalejirarako **TAKATATRAAA TAKATATRAAA TAKATA TAKATA TAKATATRAAA** hotsak erabiltzen zituen Txobitok irakasten ari zen bitartean. Donostik pasadizo ugari bizi izan zuen Txobitoren ondoan orduz geroztik.

Txobito 20-30 gaztetxoren txistu gidaria izan zen. 1967tik 1985era arte aritu zen, gaur egungo Musika Eskola sortu arte. Milagros Bergarak laguntzen zion irakasle lanetan.

Nik zortzi urte nituela ezagutu nuen Txobito. Juan Jose Iruretagoiena "Jauna"rekin, solfeoa eta txistua jotzen ikasi, eta Txobitoren- gana bidali ninduen, taldeko partaide izan nendin. Lehen aipatutako bigarren talde handiko partaide izan nintzen. Talde hartako kideek, hazi ahala, txistua uzten zuten, baina beti etortzen ziren kimu berriak.

1975.go Santa Ageda bezperan.

1979ko Aberri Eguna.

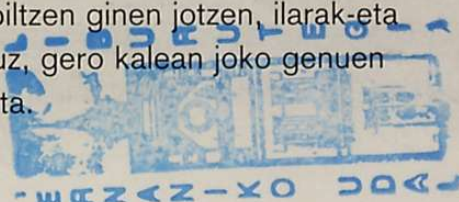
Joxan Goikoetxea ere hor aritu izan zen Txobitorekin, eskusoinuarekin serioago hasi aurretik, txistulari gisa. Ruth Martin, nire bi ahizpa Olatz eta Edurne, Jabi San Sebastian (atabalaria), Karmele Ugalde, Ana Altuna, Mikel Garayar, Ibon Arregi, Amaia Urnieta, Idoia Tejedor, Eba, Ana eta Marijoxe Igarritz, Santi Uranga, Marijose Etxarri, Garbiñe Plazaola, Maite Gorrotxategi, Patxi Bereziartua, Ana eta Amaia Quevedo,... anaia-arreba ugari. Horiek izango ziren seguruenik Txobitoren azkeneko ikasleak, gaurko Musika Eskola sortu aurreko garaiak.

Oraingo Txistulari Bandako zortzi partaidetik sei Txobitorekin ibiliak gara. Oroitzapen asko ditugu harekin igarotako garaietakoak.

Udaletxeko arkupe txikian, pilota eta baloi saioak egiten genituen, Txobitoren zain, Udaletxean zegoen "Akademiara" entsegua egitera igo aurretik. Akademia azkeneko pisuan zegoen; 96 eskailera igo behar ziren.

"Entseguetara joateagatik saria izaten zen: igande goizetako kalejiran jotzea, goizeko 9etan. Ondoren, denok ilusio handiz, Esnal gozotegira, "bonba" edo "pepito" pastela jatera. Jai berezietan, San Juan egunean eta Errege Egunean, bi pastel hartzeko aukera izaten genuen.

"Akademia" ez zen handia horrenbeste umek entseatzeko. Binako edo hirunako taldetan banatzen ginen, eta taldetxo bati komuna tokatzen zitzaion pieza berri bat ikasteko gela. Pieza berria ikasitakoan, denak ilara batean, akademiako egurrezko atril handien atzean jartzen ginen. Lehendabizi banaka jotzen genuen, sekulako lotsa pasatuta; ongi jotzen zuena han geratuko zen, eta ez zekiena, berriz, komunera, hobeto ikastera. Denek ikasitakoan, talde osoak batera jotzen genuen pieza berria. Pieza buruz ikasi ondoren, akademiako pasilloan ibiltzen ginen jotzen, ilarak-eta errespetatuz, gero kalean joko genuen bezala jarrita.

1971eko irailaren 11ko "La Voz de España" egunkariak kaleratutako argazkian Mª Rosario Irazustabarrena, Karmele Mujika, Eulali Etxeberria eta Kristina Barrenetxea.

Akademiako atril gehienak Txobitoren eskuetatik paseak izan ziren. Traste handiak ziren, eta hondatzen zirenean Txobitok konpontzen zituen, arotza baitzen.

Garai hartan, hasieran ez zegoen fotokopiagailurik, eta pieza asko buruz ikasten zituen Txobitok.

Oso belarri onekoa zen. Guri kantatu eta horrela ikasi behar izaten genuen. Piezaren izena ere ahazten zitzaion Txobitori, eta hainbat doinuak hasiera zuten moduko izenburua izaten zuen; hau da, "MI MI SOL MI MI" deitzen zion "Segurako alborada"ri, "MI SOL SOL", "Elizondo"ri eta abar. Garin zegoen artxibozain, eta artxiboan multikopista bat bazegonez, partiturak lortzeko modua izaten genuen geroago. Oso dotoreak ziren, paper arrosa kolorean ateratzen baitzizkigun kopiak.

Zortzikoa irakasten zigunean, "puntillo hori ongi markatu, puntilloa, puntilloa" esaten zigun; temoso samar jartzen zen, gaizki egiten genuelakoan.

Hernaniko auzo guztietako jaietan, han egoten zen Txobito bere gaztetxo koadrila-rekin festei hasiera emateko prest beti; festak Floridan maiatz aldean hasi, tartean jaunartze egunetan ere umeak elizaraino txistularien atzetik eramaten genituen, eta irailean bukatzen ziren, Zikuñagako Amaren egunean.

Karmele Mujikak gogorarazi dit nola 1971. urtean Donostiako Euskal Jaietan egiten zen

txistulari taldeen txapelketarako prestat aritu ziren. Hernanitik joateko bizpahiru talde prestatu zituen Txobitok. Donostiara iritsi, eta azaldutako txistulari bakarrak hernaniarrak ziren. Orduko kronikak dioenez, kontzertua soilik eman zuten, dantzari-txiki eta abesbatzekin batera.

Oso saio luzeak izaten ziren haiek: Floridan, adibidez, Etxeberrin hasi, Artetxeraino igo, Estaziora eta Txokoraino jaitsi, eta, bukatzeko, Etxeberriko elkarteraino, azkeneko eraikuntzaraino. Han hamaiketako batekin indarberritzen ginen. Portuko jaietan ere sekulako ibilaldia egiten genuen Pipirita, Elizatxo...

Goizueta edo Aranoko festetara joateko, zitroena erabiltzen zuen. Orduan, kabitzen ginen ba denak ba... nola? ala moduz. Goizuetara iritsi eta batek baino gehiagok botaka saioa egin behar izaten zuen txistu lanetan hasi aurretik. Askotan hamaiketako izaten genuen ondoren indarrak berritzeko. Hamaiketakorik ez bazegoen, Txobito bazkaltzera gonbidatzen zuten, zuzendari zelako, eta gaztetxoak, berriz, txorizo ogitartekoa jatera plaza edo frontoira.

Ikurrina jartzea oraindik baimendua ez zegoenean, Donostik Goizuetan gertatutako bitxikeria bat kontatzen du: -Abuztuaren 15eko egun hartan, Udaletxetik zintzilik jarri beharreko ikurrina hartu zuen Guardia Zibila. Korrika eta presaka, herrikoek beste ikurrin bat prestatu ahal izan zuten txistulariak etortzerako. Begiratzen jarri eta Donostik zerbait arraroa ikusten zuen ikurrin har-

tan; Txobito, berriz, ez zen ohartzen, emozioz gainezka baitzegoen hura ikusita. Zer izango, eta ikurrina kolorez aldatuta zegoen: gorria dena berdez, eta berdez dena gorriz.

kitzen zigun; geroago, Bakeroren etxeko ganbaran lo egiten genuen. Goizuetako festak eta Aranoko San Roke eguna aste berean izaten ziren. Urte batean, loak harrapatuta, ez nintzen plazara azaldu Ara-

Amaia Urnieta, Garbiñe Tijero, Jabier Narvarte, Txobito eta Javier San Sebastian 1983ko San Roke egunean Aranon barrena.

Urte askoan Goizuetako festetara jotzera joaten segitu nuen, nahiz eta jende askok taldea utzita zeukan. Izan ere, Txobitok Goizuetan lotarako lekuren bat aurkitzen zigun beti, festa guztiak bertan pasatu ahal izateko. Laburu izan zen garaje bat lotarako estreinatu zuen lehena. Guri, ordea, neskak ginelako-edo, etxe bat aur-

nora joateko, baina Txobito nerbioak jota guregana ganbaran azaldu, eta begietako makarrak garbitu gabe eraman ninduen Land Rover batean Aranora. Iritsi ginen, juxtu-juxtu meza garairako. Land Rover berean joan zen Aranora Etxarri Larraulko Xanti txistulari ezindua ere, bere gurpil-aulkian.

Egun osoa Aranon txistua jotzen pasatu, eta, arratsalde partean, Goizuetara berriz. Han ere, pilak oraindik gastatu gabe zituela, herrian buelta bat eman behar izaten genuen.

Gustatzen zitzaion Txobitori etxekoandre-
ei txistu doinuren bat eskaintzea. Taber-
netako sukalderraino sartzen zen eta
"Aizu Maria, zuretzat pieza bat joko dizu-
gu...." Horretarako gehien gustatzen zi-
tzaizkion piezak "Aurtxoa seaskan",
"Pello Joxepe" eta "Maritxu nora zoaz"
ziren. Lan horretarako biok geratzen
ginen.

Garai horietan, makina bat kilometro eta
ordu egiten genituen txistua jotzen, auzo
edo herri guztia zeharkatu behar izaten
baikenuen. Donostik kontatzen digu
behin Aieteko jaietara joan eta han gerta-
tu zena:

- Etxaferularia aurrean zihoala purua
erretzen, eta, halako batean, dinbi-danba,
etxaferu guztiak batera lehertzen hasi

zirelarik, korrika hasi zirela, erabat izutu-
ta.

Santa Ageda bezperan jotzea izugarri maite
zuen. Sanjoanetako errondan ere abeslari
bezala aritzen zen. Herriko ohiturak man-
tentzearen aldekoa zen.

Baina ez genuen festetan bakarrik jotzen.
Aste Santuko prozesioetan ere han joan
behar izaten genuen: serio-serio eta txukun
dotore jantzita, eta aurrean udaltzain bat,
eskuan "gorra" edo kapela zeramala. Erre-
geen kabalgatan ere parte hartzen genuen,
eta hiru orduz pieza bera jotzen aritu behar
bagenuen ere, ez ginen aspertzen. Txobitori
zirrara berezia pizten zitzaion gorputzean.
Horrelako ekitaldietan ez zen bere ilaran
zegokion tokian joaten. Danbolineko ziria
hartuta, hor aritzen zitzaigun ilaran gaizki
zihoanari bizkarraldean ziztatzen; susto
galantak hartzen genituen!.

Galarretako frontoira ere makina bat iluna-
barretan joan izan ginen ostegunez, pilota

1985eko San Roke egunean Aranoko ostatu aurrean.

partidak hasi aurretik jendeari txistu doinuz harrera egitera. Finaletan, sari banaketarako ere han jotzen genuen; frontoia zeharkatzen genuen pilotariek osatutako arkupetik. Frontoian horrenbeste jende ikusita nahiko nerbiooso eta larri egoten zen Txobito.

Urte haietan ekitaldi berezietan ere jo izaten genuen, jendetza ikaragarria biltzen zen ekitaldietan, hala nola Olano eta Santxiz espetetik atera zituztenekoan: Zinkoeneatik Plazaraino "Aupa gizona" eta "Kalera kalera" doinuak behin eta berriz gelditu gabe jo genituen. Horien partitularik ez genuen eza-gutu; Txobitoren buruari eta entzumen bereziari esker, ederki baino hobeto ikasi genituen.

Martin Zabaleta 1980. urtean Everestera igo zenean ere sekulako harrera egin zitzaion.

Urte batzuk izan ziren Caja Laboralek txangoak antolatzen zituenak Errioxara. Irteera horietara lauzpabost txistulari eta Txobito joan ginen hainbat alditan. Miguel Lujanbio laguntzaile lanetan ibiltzen zen gurekin. Goizean kalejira jo; bodegatik irtenda ere, bazkalurretik jendea biltzeko txistua jo; bazkalostean, postrearekin, txistua jo; eta, amaieran ere, autobus aldera joateko, txistua joz jen-

dea biltzen genuen eta kalejiran saltoka sartzen ziren. Egun osoa ematen genuen txistua jotzen. Urte batean Salouraino ere joan ginen hiru egun pasatzera.

Behin Oriora joan ginenean, Txobitori nahigabe txiki bat ere eman genion; gozo denda batean sartu eta zein pastel hartu aukeratzen ari ginela, bat-batean erakusma-haiko kristala mugitu, pastelaren gainera erori eta bertan hautsi zen. Juan Joxe Iruretagoiena ere bertan zen; "Ez arduratu, lasai nik ordainduko dut-eta" esan zuen, baina gorri gorri eginda, eta pasatutako larritasuna ez zuen erraz ahaztu.

Beste batean, Legorretan txistulari bilkura izan zen. Txistulariak binaka banatu gintuzten hainbat etxetara bazkaltzera joateko, eta baten batek beste ezustekoren bat eman zion Txobitori, kopatxoak edanda pixka bat moxkorturik azaldu baitzen.

Gertaera eta xelebrekeria dezente pasatutakoak gara Txobitoren ondoan ...

Txobito festetako txistularia zen. Kontzertuetan jotzea ez zuen gehiegi atsegin,

Txobitoren azkeneko San Roke eguna 2001. urtean Ruiztarren etxean.

nahiago zuen egun osoa txistua jotzen kalean aritu, ordu erdia geldirik arkupetan kontzertua jotzen aritu baino. Argia dantza taldean ere jardun zen urte batzuetan txistulari lanetan.

Berak sortu zuen San Roke egunez Arano-ra txistua jotzera joateko ohitura, 1970ean.

Urte horretan, Ama Birjin egunean Goizuetan txistua jo ondoren, Aranon azaldu zen Txobito, hainbat txistularirekin, arratsaldea pasatzera. Bertan zen Joxan Ruiz, eta honela esan omen zion: "Txobito bihar San Roke eguna da, eta etorriko ahal hintzateke txistulari taldearekin hori ospatzera?". Txobitok, lotsatuta, "ba ez dakit" esan zion, baina ongi pentsatu eta bota omen zion: "Etorriko gara, baldintza batekin: zuk lau-bost lagunentzako hamaiketakoa prestatu". "Bale konforme -erantzun zion Joxan Ruizek-, baina orain horren berri emango duen kalejira eskainiko diguzue". Eta, horrela, Joxan Ruiz gidari zela, txistularien aurretik herriari kalejiran bira eman zioten. Hitzartutakoa beteko ote zen edo ez, hurrengo egunean han azaldu zen Txobito bere txistua eta danbolina hartuta,

eta orduz geroztik Joxan eta Mikel Ruizen familiak ez du hutsik egin urtero hamaiketako hori prestatzen.

Martxelo Ruizek, aurrekoen aitak, asko gozatzen zuen txistu hotsa entzutean. "Eusko Gudariak" doinua jotzeko eskatzen zigun urtero. Berak kontatzen zigun euskaldunentzat doinu hura gudarako deia izaten zela; hau da, "Eusko Gudariak" doinua entzun bezain pronto, gerrara joan behar zutela, gatazka lekura. Asko hunkitzen zen doinu hori entzutean, gogorapen latzak etortzen baitzitzaizkion burura.

Aranon bazegoen txistulari bat, Jabier Narbarte, baina Bartzelonan bizi zen. 1978. urtean Jabier San Roke eguna ospatzera etorri zen eta han ikusi zuen txistulari taldea kalejiran. Etxera abiatu, txistua hartu eta taldearekin bat eginda pozez zoratzen ibili zen. Jabierrek bazituen Bartzelonan lagun txistulariak ere, eta 1986an Iruñeko Gabriel Huarte Mendikoa etorri zen ere txistua jotzera.

Urte hartan, albiste txar batekin etorri ziztaigun Txobito: Goizuetan iskanbilak ger-

1999an San Roke ermitaren I Mendeurrena "ARANO" herriaren haseran lagun ugari bildu ziren eguna ospatzera.

tatu zirela ikurrinagatik eta 25 gazte atxilotu zituztela. Korrika bizian jaitsi nintzen Aranotik Goizuetara.

1992an Lekeitioko Markos Zapiain agertu zen lehenengoz. Hainbat lekutako txistulariak bildu ginen Aranon. Txobitok asko gozatzen zuen txistulari haiekin.

Neroni Aranoa joateko gogoa kendu zitzaidanean, Txobitok bezperan deitzen zidan eta konpromisoz ere joan izan naiz. Txobitori eskertu behar diot horrenbeste urtez segidan Aranora joan izana. Ez dut sekula ahaztuko bere azken "San Roke"

jertsea) edo txaketa urdin iluna eta gona edo praka grisak ziren, baina Sanjoanetan gona edo praka zuriak janzen genituen.

Mendizalea ere bazen Txobito. Patxi Apeztearekin maiz joaten zen larunbatez. Urte batean Formigaleraino joan ginen, "La ruta del contrabandista" ibilaldia egitera.

Zazpi- zortzi orduko ibilaldia izan zen hura; amaieran, Txobitok, bi aldiz pentsatu gabe, ur ia izoztuan jarri zituen hankak freskatzen.

Txobitori omenaldia Aranon.
1995

eguna nire 25garrena izan zela (bazurudien horren zain zegoela...)

1995ean, Aranoko herriak merezitako omenaldia eskaini zion. 2001. urtean San Roke elizaren ehungarren urteurrena ospatu genuen, noski txistua joaz.

Uniformeari garrantzi handi samarra ematen zion Txobitok. Baina batez ere, "txistua jotzerakoan txapela beti buruan jarrita jo" esaten zigun. Gure uniformea, ekitaldi gehienetarako, txapela, alkandorra zuria, kaikua (pilotak zintzilik zituen

Txobitoren azken ekitaldi nagusietakoa, berritasunagatik, 1999. urtean Amasan "Hernanin entzuna" CD-aren grabaketan parte hartzea izan zen. Txistulari gisa eta San Joaneko errondako kantari gisa aritu zen. Oso urduri ibili arren, pozez igarotako egunak izan ziren.

Gaur egun Hernaniko txistulari bandan badauzkagu Txobito gogorazten gaituzten piezak, J. Martinez de Lezearen hiru zortziko hain zuzen ere. Pieza horiek jotzen ditugun bakoitzean, "A! Txobitorena ezta?", esaten diogu elkarri.

"La ruta del contrabandista"
ibilbidea 1993an egin zuen taldea.
Atzean Arremoulit mendia.

Inauterietan Txobitok ezuste-
koa ematen zuen beti. Oso
ongi moldatzen zen moxorroa
bilatzeko garaian. Txistulari tal-
dea 1996an.

"Hernanin entzuna" CD-
aren grabaketa 1999an
Amasan.

Harrotzeko moduko gauza asko baldin bazi-
tuen ere, Txobito oso umila zen. Ez zen
harrokerietan ibiltzen.

2002ko San Roke eguneko meza bereziki
Txobitori eskainia izan zen. Iñaki Aranzadi
apaiza (Urnietako parrokoa) Urnietatik Ara-
nora oinez etorri zen meza ematera. Meza
guztia bertsoa aritu zen; Xalbadorren ber-
tsoak kantatu zituen, batez ere. Oso meza
polita izan zen. Txobitoren lehengusuak,
Martxel Ansak, honako bertso hauek kanta-
tu zituen:

San Roke eguna Txobitori eskeiñiak

Modu apal da xume honetan
Kantuan gara hasiko
Txistu ta tanbor soiñu alaiez,
Gaur ez bait da hemen Txobito.
Gaixotasunak eldu zion da,
Azken arnas hori ito.
Agur bero bat Aranotikan,
Gehiago ez gara ikusiko.

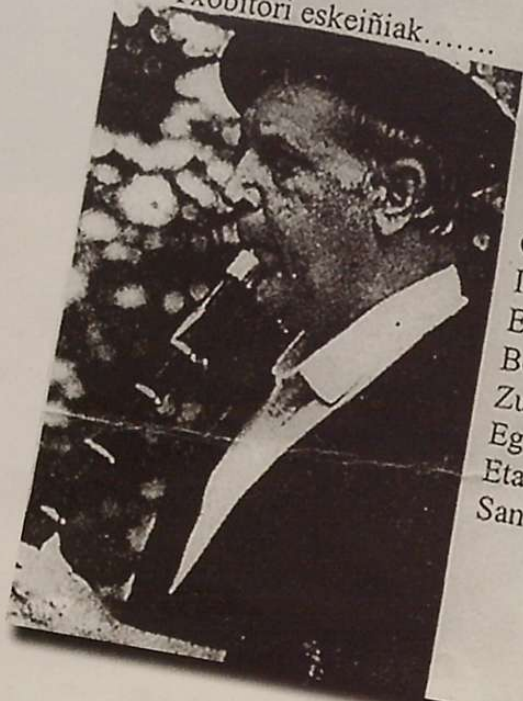
Ainbat urtetan gure artean,
San Roke egun bakoitzean.
Poz eta penak urbiltzen dira
Gaur Txobitoz oroitzean.
Zure txistuan ahotsarekin
Zaude gure bihotzean.
Zure irudia gurekin dago
Gaurko meza eta otoitzean.

Gure artean izango zara,
Izar berri bat bezala,
Ez da ahaztuko egun honetan
Beti gurekin ziñala.
Zure txistuak alaitzen zuen
Egunak iraun dezala.
Eta betiko pake bidean
San Rokek lagun zaitzala..

San Roke eguna

Txobitori eskeñiak.....

Modu apal da xume honetan
Kantuan gara hasiko
Txistu ta tanbor soiñu alaiez,
Gaur ez bait da hemen Txobito.
Gaixotasunak eldu zion da,
Azken arnas hori ito.
Agur bero bat Aranotikan,
Gehiago ez gara ikusiko.

Ainbat urtetan gure artean,
San Roke egun bakoitzean.
Poz eta penak urbiltzen dira
Gaur Txobitoz oroitzean.
Zure txistuan ahotsarekin
Zaude gure bihotzean.
Zure irudia gurekin dago
Gaurko meza eta otoitzean.

Gure artean izango zara,
Izar berri bat bezala.
Ez da ahaztuko egun honetan
Beti gurekin ziñala.
Zure txistuak alaitzen zuen
Egunak iraun dezala.
Eta betiko pake bidean
San Rokek lagun zaitzala..

Justa

Txobito joan zaigu, baina txistuarekiko zuen maitasuna eta zaletasuna, jarraibide garbia izango da, dudarik gabe, txistulari guztiontzat.

Izen asko aipatu dira idatzi honetan; baten bat aipatu gabe geratuko zen, seguru asko, eta barkamena eskatzen diet aitatu ez ditudan eta txistulari izan diren horiei guztiei. Era berean, eskerrak eman nahi dizkiet, lan hau egiteko eman didaten laguntzagatik, Joxan Ruiz, Dioni Loiarte, Karmele Mujika, Patxi Apezetxea, Joseba San Sebastian eta Eba Igarri, bandako gainerako txistulariei eta nire ahizpei.